

Henrik Stubkjærs prædiken påskedag

Taler

Henrik Stubkjær
Biskop i Viborg Stift

Dato

9. april 2023

Sted

Viborg Domkirke, Viborg

Vi begyndte vores gudstjeneste med at synge den middelalderlige salme:

”Krist stod op af døde”.

Det er en af mine yndlingssalmer.

Den reflekterer den gamle ortodokse påskefejring, hvor hele menigheden mødes i kirken natten mellem lørdag og påskedag. Her våger man i kirken, og denne vågen forbinder langfredagens korsdød med påskemorgens opstandelse. Menigheden er fælles om mørket – ventende på lyset. Og når den første spæde morgensolsstråle så viser sig i horisonten, så råber præsten: ”Kristus er opstanden”, og hele menigheden falder i: ”Ja, han er sandelig opstanden!”

De ortodokse menigheder deler mørket og sorgen over Jesu død, men de deler også proklamationen af opstandelsen og det håb, der dermed fødes. Frygt og glæde er tæt forbundet.

Vi sang salmen som en vekselsang – netop for at få dette element af proklamation og svar med i vores påskefejring her i Domkirken.

Da jeg sendte mine forslag til salmer til organisterne - og forslaget til, at denne første salme skulle synges som vekselsalme til denne gudstjeneste, var jeg ikke opmærksom på, at den automatiske stavekontrol tog over. Så da mit forslag nåede organisterne, var mit forslag blevet til, at salmen skulle synges som ”vekselspænding”. Bedre blev det ikke da 2. salme i stavekontrollen blev til ”Som forårssolen morgenbrød”.

Ja, man kan nok konkludere, at Microsofts stavekontrol i nogen grad mangler Ånd.

Men ordet ”vekselspænding” brugt i forbindelse med proklamationen af Jesu opstandelse og vi menneskers svar tilbage – er jo faktisk meget tankevækkende. For vekselspænding er det, der giver energi og lys i mørket.

Netop ”spændingen” mellem de to poler (død og opstandelse – frygt og håb - tro og tvivl) er jo det, der karakteriserer hele påskens budskab. Det er spændingen mellem død og opstandelse, der gør korset – der jo egentlig er et henrettelsesinstrument - til det allerstærkeste håbssymbol i kristendommen, når det ses gennem påskemorgen som prisme.

I sin form forbinder korset himlen med jorden. Det forbinder Gud med mennesker via den lodrette bjælke, og samtidig breder det sig gennem den vandrette bjælke ud mod alle mennesker og skaber forbindelserne imellem os.

Forbindelsen mellem Gud og mennesker er bygget på kærlighed. Og kærlighedens væsen er at ville deles. Derfor leder den lodrette korsplanke lige over i den vandrette – for Guds kærlighed er ikke blot til den enkelte. Guds kærlighed konstituerer menneskers forhold til hinanden og til hele skaberværket.

Og tankevækkende er det, at det, vi holder for sandt, er det, der oprindeligt var afmagts symbol. Når mange i dag får et Dagmarkors i dåbs- eller konfirmationsgave, er det denne forståelse af frelsen, der skrives ind i menneskers liv - som en modfortælling til de idealer om individualisering og menneskelig styrke og den stærkes sejr, som vores tid ellers er fyldt med.

Korset hjælper os til at forstå, at Gud er solidarisk med os, når livet er svært, og at vi som mennesker er overgivet til hinanden. Og påskemorgen bringer håbet ind i ligningen, da Gud oprejser Kristus fra de døde og dermed viser, at selv døden må vige for Guds kærlighed.

Men også dette budskab er fuld af spænding. Spændingen mellem tvivl og tro.

Psykologi[]professor Svend Brinkmann udtrykte det på twitter således i en påkehilsen for et par dage siden:

”Det er ikke let at tro, at man kan opstå fra de døde. I hvert fald ikke for mig.

Men måske er det centrale i påsken heller ikke denne overnaturlige fortælling, men derimod troen på, at tilgivelsen kan vinde over hævnen, sandheden over løgnen, barmhjertigheden over nådesløsheden og den ubetingede kærlighed over opportunismen.

På trods af alverdens svig, tab og skuffelse opstår hele tiden muligheden for at gøre det rette, selv når det ser sværest ud. Måske var det, hvad tømrersønnen fra Nazaret mente med, at man skal elske sine fjender, vende den anden kind til og drage omsorg for de foragtede og udstødte?

Man skal ikke gøre det rette for at vinde beundring, men fordi det er det rette. Det kan ingen af os leve op til altid, men vi kan næppe heller leve uden at forsøge. Ellers er der kun kynismen, opportunismen og selvkærligheden tilbage. I mine øjne er dette påskens centrale budskab for troende såvel som hedninge. God påske til alle!”

Og ja, Brinkmann fanger jo spændingen, som er indlagt i påsken – den spænding, der gør, at tilgivelse kan overvinde hævn, sandhed over løgn, og barmhjertigheden over nådesløsheden. Men påsken er mere end det. Påsken er ikke alene etik – den er proklamation: Livets sejr over døden! Og derved får etikken retning, og vi får fornyet kraft hver gang, vi fejler!

Eller som nu afdøde teologiprofessor Theodor Jørgensen sagde det:

”Det afgørende er at fastholde Jesu opstandelse som en begivenhed. Det skete! Den er bare en begivenhed af en anden art end en historisk. Den er evighedens nedslag i tid og rum og kan som sådan ikke afledes af en historisk årsagssammenhæng. Den bryder med tid og rum, og den foregriber tidernes ende, både når tiden er slut for den enkelte, og når den er slut for verden. Det er som sådan, som den begivenhed, at Jesu opstandelse er kilden til en håbets og livsmodets fortælling i kristenheden”.

Påsken er en buket af eftertanke, drama, intensitet, håb og glæde!

Så svær den end kan være for os at holde fast: Påskemorgen er Guds direkte indbrud i verden. Den er Guds direkte meddelelse til os mennesker: Min kærlighed er stærkere end døden.

Englen siger det således: ”Frygt ikke! Jeg ved, at I søger efter Jesus, den korsfæstede. Han er ikke her; han er opstået, som han har sagt. Og se, han går i forvejen for jer til Galilæa. Der skal I se ham.”

Galilæa er her ikke blot et geografisk sted i det nordlige Israel. Galilæa får her i påskeevangeliet en langt større betydning. Det er en henvisning til livet i det hele taget. Jesus er gået foran os ud i vores konkrete menneskeliv. Og der skal vi møde ham, i vores medmennesker, i den syge, den ensomme, den sultne og den nødlidende.

I dag er det os, Jesus kalder ind i fællesskabet med både levende og døde gennem påskeevangeliet.

Opstandelsen giver livet fylde. Det er påstanden om, at livet ikke blot er en lille parentes, at det enkelte menneske ikke er en ligegyldig brik i livets store spil, men at vi alle er fortalt ind i Guds store historie – med håbet som fortegn!

At livet har mening og evighed.

”Krist stod op af døde” lød det ved indledningen af denne gudstjeneste – ikke som en belæring eller en venlig oplysning, men som en trosproklamation, der sætter en nutidig virkelighed. Og i håbet svarede vi: ”Ære være Gud i det høje”

Og nu efter prædikenen skal vi synge Grundtvigs vidunderlige salme: Påskeblomst hvad vil du her – en salme, som også rummer en indre spænding.

I de første vers nævner Grundtvig alle indvendingerne, tvivlen og forbeholdene. Men han ender med til sidst at stille sig på troens sted: ”Påskeblomst! en dråbe stærk, drak jeg af dit gule bæger, og som ved et underværk, den mig hæver, vederkvæger”.

Påskeliljen var på Grundtvigs tid en ganske undseelige blomst, der groede vildt i bondehaver og i grøftekanter og var uden duft eller pragt. Men Grundtvig ser det store i det små. Han ser opstandelsen i påskeliljen.

Opstandelsens virkelighed er ikke logisk – den kan vi ikke sige os selv, men Ånden kan åbenbare den. Så lad os ikke gøre livet mindre, end det er. Lad os vove at se op, lytte og tage budskabet ind. For så vil der også gå opstandelse i

vores liv med hinanden.

Glædelig påske!

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kilde type

Digitalt manuskript

Tags

Prædiken

Relateret

9. april 2023

9. april 2023

9. april 2023

9. april 2023

9. april 2023

9. april 2023

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/henrik-stubkjaers-praediken-paskedag>